

A woman is shown in profile from the chest up, in silhouette. She is holding a long, thin, light-colored object, possibly a pen or a brush, which is held vertically. The background is a bright, hazy landscape with a horizon line. The overall color palette is dominated by light blues and greens, with the woman's silhouette in dark tones.

Proa

BLANCA BUSQUETS
El crit

BLANCA BUSQUETS

EL CRIT

Proa

Proa
A Tot Vent

Primera edició: novembre del 2019

© Blanca Busquets Oliu, 2019
Publicat d'acord amb Pontas Literary & Film Agency

Drets exclusius d'aquesta edició:
Raval Edicions, SLU, Proa
Diagonal, 662-664
08034 Barcelona
www.proa.cat

ISBN: 978-84-7588-795-1

DIPÒSIT LEGAL: B. 23.204-2019

Composició: Realització Planeta

El paper utilitzat per a la impressió d'aquest llibre té la qualificació de paper ecològic i procedeix de boscos gestionats de manera sostenible.

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra requereix l'autorització escrita de l'editor; la llei preveu sancions per als infractors.

Si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment de l'obra, podeu sol·licitar permís al Centro Español de Derechos Reprográficos, a través del portal www.conlicencia.com

o bé trucant als telèfons 91 702 19 70 / 93 272 04 47.

Tots els drets reservats.

SUMARI

5 de setembre	11
1 d'octubre	47
11 d'octubre	81
Tots Sants	113
29 de novembre	149
Nadal	191

5 DE SETEMBRE

Els peus d'un nen petit. Això sí que no s'ho esperava.

—Vostè és la Judit Pascual?

La Judit es troba amb un glop d'aire a la gola massa gran per empassar-se'l. Què hi fa aquí, aquesta criatura.

—Perdoni, no m'ha contestat. És la Judit Pascual, oi?

La Judit es desperta tot d'una.

—Sí, sí, soc jo!

—D'acord. Hi ha una mica de cua, s'haurà d'esperar..., potser mitja horeta.

—No passa res...

La Judit dona una ullada a la sala d'espera. Una mica de cua, diu. Si es descuida... Llavors també dona una ullada a les portes i veu que n'hi ha tres, amb cadascun dels noms que hi ha a la placa de la porta del carrer. Però, de dones, només una. La seva. La Judit s'asseu en un dels dos seients lliures, al fons. Va triar la dona perquè era dona, no ens enganyem, perquè va pensar, per molt psicòlegs que siguin tots, ella m'entendrà més perquè les dones ens entenem més entre nosaltres. I perquè el que li he d'explicar és més apropiat per a una dona, no sabia com dir-ho a un home.

I ara que s'ha assegut, torna a tenir el nen a prop. El nen de cara, que la mira, perquè els nens fixen la mirada allà on hi ha una cosa nova, com la Judit, que és nova a la

sala d'espera. I què diantre hi fa aquí, aquest nen. Es visita ell o es visita la seva mare. És massa petit per visitar-se, però ja m'explicaràs amb quina tranquil·litat es parla amb un psicòleg si hi ha un nen al costat. Sigui com sigui, l'esguard de la Judit no es clava en els ulls del nen sinó en els seus peus, que es belluguen amunt i avall. Peus amb sandàlies. Peus ben calçats, per sort. Peus... Prou. Prou, prou, Judit, prou.

La Judit tanca els ulls un moment i els obre per mirar cap a una altra banda. Si hi hagués un altre lloc lliure..., però els dos que hi havia estan de costat i ben bé de cara al nen. No, no el mirarà, el nen, no.

No miris, li suplicava en Martí agafant-li la cara i girant-l'hi cap a ell. Intentant-ho, vaja, perquè ella no es deixava. No miris, si us plau, hòstia, Judit, no miris, vine amb mi, vine. Però ella no es movia, i ell no sabia com estirar-la i, al final, ho feia per la força, però al cap de molta estona, moltíssima. Perquè quan veus segons què, el temps s'atura i sembla que no s'hagi d'acabar mai l'instant terrible.

En Martí. Les cames del nen amb sandàlies puguen i baixen, amunt i avall. Deu tenir quatre o cinc anys. Més petit que l'altre o potser igual. No ho sap. Abans sabia endevinar edats a nens i grans. Normalment la clavava. Ara, cada vegada li costa més encertar-la. Ara, només ella es veu terriblement vella.

En Martí el va començar a conèixer de debò quan va descobrir que la vida no era tot el que havia passat sinó el que vindria a partir de llavors. Perquè el que havia passat abans encara no sap si era vida. I el que està passant des de

fa quinze dies definitivament no ho és. Fa vint anys que està casada amb l'Eduard, i hi ha de sumar els sis més que van viure junts. Eren molt joves. Tots dos havien acabat d'estudiar filologia catalana, i tots dos van trobar feina de seguida, ell de corrector editorial, i ella de professora en una escola, privada, a batxillerat. Llavors van dir-se, què, busquem pis, i als pares de tots dos no els va agradar gens, però ells ho van fer igualment. A veure si a aquesta edat ens han de venir a dir què hem de fer. I no, no ens casarem perquè no en tenim cap necessitat. Els pares de la Judit encara van acabar acceptant la realitat. Els de l'Eduard, en canvi, van estar enfadats amb ell durant molt de temps. A la Judit li deien aquella amiga que tens, i d'aquí no els treies. Els pares d'ella eren de missa de guitarres i kumbaià, i li deien, ens estranya que facis això perquè tu ets creient. I la Judit pensava que ella no sabia en què creia realment.

Els pares de l'Eduard, en canvi, eren del morro fort, i si ja els va costar acceptar que el fill es decidís per la filologia catalana, si amb això no podràs anar enlloc, fill, encara els va costar molt més veure que se n'anava a viure amb una noia sense casar-s'hi, on s'és vist, i què els expliquem ara als avis.

Els Dalmau havien tingut l'Eduard, que era el gran de quatre germans, i no volien que donés mal exemple als altres. Els van apuntar a una escola de l'Opus per tenir-los ben adreçats a la vida, i així van sortir tots plegats, pensa la Judit de vegades. Tots menys l'Eduard, és clar, a qui es veu que ni l'escola de l'Opus va poder apagar aquella flama del Canigó que duia a dins. I és que el problema va

arribar a can Dalmau amb la mort de Franco. El país va començar a bullir i l'escola de l'Opus a les cinc de la tarda deixava anar els nens, que se n'anaven formalíssims cap a casa amb el tren de Bellaterra. I en aquell tren, les ovelles s'esgarriaven.

Per no mirar els peus i les sandàlies del nen de la sala d'espera, la Judit es mira les mans. Encara no se li han arrugat, però les té plenes de taques, i això és lleig. Haurà de demanar al dermatòleg alguna crema d'aquestes màgiques, com la que ja li va donar per a la cara i que li va tan bé.

Els peus, les sandàlies, el nen que la mira fixament. No hi ha manera de desviar el pensament, que torna amb insistència cap a l'horror d'aquells altres peus nus. D'aquells peus nus, petits, desvalguts. No miris, Judit, no miris.

S'obre la porta de la psicòloga, que crida un nom. Un home de just al costat del nen s'aixeca, deixa la revista que fullejava i entra a la consulta. La Judit aprofita per donar una mirada intensa a la professional. Du ulleres i es fixa que té clotets a les galtes quan somriu. Li agrada la gent que té clotets. Fa la impressió de ser simpàtica. Intueix que li caurà bé. Millor. Prou que li ha costat decidir-se a venir, però és que al final hi ha hagut un moment en què no podia ser perquè no pot més, perquè no pot fer res sense allò al cap, tot, i, sobretot, els peus nus sense sandàlies.

El nen fa un soroll per girar-se i demanar a la seva mare:

—Mama, quant falta?

La mama li contesta alguna cosa d'aquestes que diuen les mares per fer callar els nens i tranquil·litzar-los, i, amb una mà, es treu de la bossa un còmic, que atansa al seu fill. El nen fa un crit petit d'alegria.

—Apa! Els barrufets!

La mare li dedica un somriure i es posa el dit als llavis en senyal de silenci. Després, dona un cop d'ull al rellotge i fa un sospir i un gest d'impaciència.

La Judit ha seguit tota l'escena, però només té consciència de les cames, que, després d'estar-se una estona quietes, s'han tornat a posar en marxa. Amunt i avall, primer. Com els gossets, que mouen la cua quan estan contents, pensa. I després s'estan quietes, amunt, per aguantar el còmic. I així, ara, el llibre li tapa a la Judit la visió de les cametes petites, no les veu, només les sandàlies amb els peus, amb els ditets que surten. Les sandàlies que no han saltat, com sí que li havien saltat al nen de fa quinze dies.

Una suor freda s'empara de la Judit. Se sent més vella que mai, se sent a punt de morir. I fa, per enèsima vegada, un esforç perquè les llàgrimes surtin. I les llàgrimes no surten, no. No hi ha manera.

En canvi, hi ha moments a la vida en què les llàgrimes bé que se li han disparat. És ben capriciós, això. Ara li agradaria que li passés com el dia que es va casar quan, malgrat ella mateixa, va plorar amb ganes. I això que ja tenien en Bernat. La sogra ja no li deia que era aquella amiga que tens, a l'Eduard, però tampoc no li deia mai que fos la seva jove ni res de res. Tanmateix, se'ls havia d'acostar si volia fer d'àvia. I la senyora Dalmau no és que

en volgués fer, d'àvia, però sí que se'n volia sentir. És a dir que no tenia ganes de quedar-se la criatura quan els convenia als pares, perquè deia que no sabia com posar-s'hi, però sí que, quan a ella li plaïa, li agradava sortir a passeig amb el nen al cotxet i ensenyar-lo i lluir-lo. I llavors apareixia per casa i, tant si anava bé com si anava malament, se l'havia d'endur. I anaven a fer un tomb per Gràcia, que era on vivien l'Eduard i la Judit, i també avall, cap al passeig de Gràcia i la rambla Catalunya al Mauri, on havien quedat de trobar-se amb les amigues que baixaven de Pedralbes a veure el primer net de la colla. El nom de Bernat les devia sorprendre a totes, es veu que el deien en veu alta una vegada però no en feien cap comentari, així els ho explicava després l'àvia quan tornava a casa, amb un deix de menyspreu; les seves amigues devien pensar que aquell nom era molt de poble, però la senyora Dalmau, és clar, no es podia inventar un altre nom per al nen, si els pares de la criatura havien decidit que es diria així. Perquè vosaltres, els havia deixat anar un dia en un dinar de família, de seguida que podeu feu publicitat de tot allò dels comtes catalans de l'edat mitjana, que està molt bé per a les pel·lícules de Robin Hood, però que no fa modern. Molt bé, mamà, contestava secament l'Eduard, i canviava de tema.

I ells dos, al final es van casar quan ja ningú els reclamava que ho fessin. Ho van fer quan en Bernat ja tenia tres anys i va assistir més content que un gínjol a la celebració de la boda dels seus pares. I la Judit, quan es va veure tota vestida de rosa, amb un ram rosa i una corona de flors una mica hippy on també predominava el rosa,

i la família que els esperava fora, sortint de signar allà a la plaça del Duc de Medinaceli, va sentir-se les llàgrimes als ulls. I és que ella sempre ha tingut facilitat per emocionar-se i plorar. Sempre, excepte ara. Les llàgrimes de fa quinze dies les té encallades en un punt indeterminat entre l'estómac i el coll. I ha vingut a la psicòloga perquè les hi faci sortir. Perquè espera que els psicòlegs serveixin per fer sortir llàgrimes. Almenys això és el que es veu a les pel·lícules. Quan surts del psicòleg plorant, es veu que ja ho tens mig arreglat tot. Pecat confessat queda mig perdonat, com deia la seva mare. La mare que se'n va anar. La mare que ja no té des de fa un any. Perquè li hauria posat el cap a la falda i allà segur que hauria plorat i no li hauria calgut cap psicòleg.

Ara surt algú i crida el nen de les sandàlies i la mare. Ha dit el nom del nen. O sigui que la visita és per a ell. Siguí com sigui, la Judit fa un sospir d'alleujament dissimulat. Les cametes amb les sandàlies i els peuetts han desaparegut precipitadament rere la porta grisa de l'home que somreia a la mare i al nen.

La Judit abaixa la mirada. Encara que sigui alta i prima, està començant a tenir una panxa que supera les expectatives del que ha de ser una panxa. No pot ser. Últimament, massa vegades es desperta i es pensa que està embarassada. D'en Bernat, de la Silvia o d'un altre que no ha tingut mai. Quan va tenir l'avortament, a les nits somiava que havia parit un monstre i que l'havien de llençar a les escombraries. Ves què en farem, d'un monstre, li deia el metge abans de desfer-se'n, amb aquella professionalitat. I llavors la Judit es despertava amb una angoixa

a dins molt gran, però no li semblava bé explicar aquell somni a ningú, com ara tampoc ha pogut explicar què va passar fa quinze dies. I les mans d'en Martí estirant-la si us plau per força, anem, Judit, anem. Anem. No miris.

Les mans de l'Eduard mai no l'han estirat així. L'Eduard només estirava els llibres dels prestatges. I ella també, però abans, molt abans. Quan van venir les criatures, primer una, després l'altra, va deixar de llegir. No tenia esma per fer-ho i, l'estona en què ells dormien, ella l'aprofitava també per dormir. Va aprendre a aprofitar el son fins a l'extrem que s'adormia immediatament allà on fos, així que el nen o la nena callava. Ara no s'explica com va aguantar-ho, ella que normalment necessita nou hores de son per estar fresca durant el dia, ella que no surt mai a sopar si l'endemà és dia feiner, i que quan torna de treballar ha de fer tant sí com no la seva migdiada per acabar de cobrir el temps de dormir. Quin tip de calcular.

Quan els nens eren petits, tan petits com el nen de les sandàlies, i ella dormia tan poc, un dia d'hivern es va adormir a l'autobús. Hi havia hagut una tempesta forta a la nit, una tempesta que es va desdoblar, a fora i a dins. A fora era una tempesta amb llamps i trons, i, a dins, amb tots dos nens que ploraven alhora per no se sap quina raó. I l'endemà, quan va venir la calma, ella anava a treballar, va trobar un seient al costat de la finestra, s'hi va recolzar i va perdre el món de vista. Ara l'acotxaven els núvols de colors, i ella no havia de fer cap esforç, només calia que continués dormint, dormint, dormint.

Quan es va despertar, estaven aturats i hi havia un home que la mirava somrient i li deia, ei, ei. No era gaire

més gran que ella, potser quatre o cinc anys. Tenia una mirada agradable, molt, d'ulls blaus penetrants, encara que ben bé a sobre d'un, a la parpella, hi tenia una cicatriu que li feia com un plec. Em sembla que t'has adormit, li va dir l'home. La Judit es va esverar moltíssim, oh, sí, si soc al final del recorregut, mare meva, on és, això. Al Guinardó. Es va aixecar com un llampec i va mirar el rellotge. Tenia classe ara. Ah, ets professora, va dir ell, jo també, però jo encara tinc una estona, vine, que t'acompanyo a buscar un autobús que et porti allà on vas. Era un temps en què no hi havia telèfons mòbils, però sí cabines. La Judit va trucar a l'escola i va explicar què havia passat al mateix temps que deia quaranta vegades ho sento. I llavors, per aquelles coses de la vida, li van dir que no calia que correués, que la primera classe s'havia anul·lat perquè havia caigut un arbre al pati amb la tempesta de la nit, que no es podia entrar a l'escola fins que no l'enretressin. Que no hi hauria classes com a mínim fins a les onze.

La Judit va sortir de la cabina allucinada. L'home, llavors, li va suggerir de prendre un cafè.

D'aquell cafè se'n recorda després de tants anys per dues raons. La primera, perquè no va ser cafè sinó xocolata. Bé, ella anava a demanar un cafè, però ell, amb un somriure encantador, li va assegurar, la xocolata ho arregla tot, no ho sabies. I la segona raó, perquè aquell home la va tranquil·litzar. I és que, en aquell temps, la Judit tenia la sensació de córrer els cent metres llisos contínuament, com si la perseguissin. Noia, et falta l'aire, oi, li va insinuar ell quan la Judit va agafar la cullereta tremolant.

Ella va mirar d'excusar-se, sí, és que els nens, la feina, el marit, en fi, ja saps. Ell li va tornar a somriure i li va canviar de tema. De què fas classes, i la Judit li va contestar que de llengua i literatura catalanes, i ell s'hi va interessar. I la Judit li va explicar llavors què ensenyava, i què li agradava més a ella. Primer tímidament i amb una certa mandra, però després es va anar animant. Van ser vint minuts de xerrar amb entusiasme. Vint minuts inèdits. Ell es va prendre la xocolata mentre ella parlava. Se t'ha refredat, va constatar ell amb un somriure quan la Judit s'hi posava. Oh, no m'importa, m'agrada freda, també. O m'agradava, perquè fa tants anys que no en prenc... Llavors, ell va dir, és fascinant. Sí, és molt bona, va admetre la Judit, que tot d'una s'havia posat de bon humor. Ell es va posar a riure, la xocolata també, però jo parlava del que m'explicaves. Ah, la meva assignatura, vols dir, va dir ella. No, com ho expliques tu, ja es veu que t'encanta. Llavors va ser ella la que va somriure, i ell li va dir, tens un somriure meravellós. Però no hi havia temps de més compliments i paraules boniques, ell havia de marxar. Estic content d'haver-te conegut, li va dir fent-li dos petons. Va pagar les dues xocolates i va marxar. Va marxar sense que ella li demanés de què impartia classes ell. No hi va pensar gens, i això li va saber greu, es va sentir una mica desagradada i egoista.

De la mateixa manera que va aconseguir desfogar-se aquell dia amb un desconegut, potser ara aconseguirà dir alguna cosa a la psicòloga. Potser li demana coses de la seva vida d'abans i ha de parlar de l'Eduard i dels temps complicats.

Va venir una època en què l'Eduard volia sortir. Busquem un cangur per als nens, li deia. I la Judit, que no, que estic cansada. I realment estava cansada per a tot, no donava per a més, se sentia esgotada, i l'Eduard, en canvi, semblava que estigués disposat a menjar-se el món, i, és clar, també a ella al llit. Quina vitalitat, i aquell interès perquè ella també s'ho passés bé, i ella només volia complir l'expedient, perquè de grat li hauria dit que, fins que la Sílvia no fes tres anys, ella només volia dormir. I l'Eduard feia el que volia amb ella, que, mentrestant, s'adormia. Després, mentre s'estava relaxant, li murmurava, has canviat tant... I la Judit volia plorar.

Abans, la lectura l'abstreia dels tràfecs de cada dia. Però llavors la Judit ja llegia poc, cada vegada menys. Tampoc li feia gaire falta, si, al capdavant, els llibres de lectura obligada i els de lectura lliure del curs ja els tenia llegidíssims, repassadíssims, estudiadíssims. Una vegada, una companya professora li va insinuar que potser n'hauria d'afegir algun de nou a la llista. La Judit li va contestar malament perquè li havia tocat el voraviu. L'altra professora, que era d'aquestes que, fora de l'horari escolar, feien tota mena d'activitats perquè no tenien fills, va fer un somriure condescendent abans de sortir de l'aula on eren i li va dir, saps que tinc raó.

D'aquells temps difícils, de quan van tenir els nens i no llegia, només n'ha quedat que l'Eduard fa molts i molts anys que surt sol. Un dia va dir, doncs si no vols venir, doncs si no vols contractar cap cangur, me'n vaig jo, que aquí m'ofego. I la Judit hi va estar d'acord. Per fi la deixava en pau, per fi l'hi deixava d'insistir. Que anés on vol-

gués. Tot i així, la Judit ja sabia amb qui anava l'Eduard: amb altres col·legues de la facultat amb qui ella també havia sortit temps enrere, gairebé tots amb parella i enfil·lats. La Judit els apreciava molt però estava cansada i va haver-hi un moment que només sortia amb ells només quan s'havia de celebrar alguna cosa o en la trobada anual que sempre fan encara tots plegats.

Tot d'una, li puja el glop de llàgrimes amunt, li omple la gola i l'ofega. Li fa l'efecte que no pot respirar. Ai, que hi hauria d'haver anat, a aquell dinar. Hauria d'haver anul·lat la seva cita particular. Si ho hagués fet, no seria aquí. Si hagués dit que sí a aquell dinar, almenys podria desfogar-se, almenys podria explicar què va passar.

Ara ploraré, pensa la Judit. Però, en lloc d'això, fa una mena d'inspiració involuntària, i llavors tothom la mira. I ella es controla i treu l'aire i torna a quedar-se com abans, però encara més buida.

En Martí és l'amic d'en Bernat. Quina vergonya, cada vegada que hi pensa. L'amic del seu fill. L'amor no té fronteres i el sexe es veu que tampoc. Ni vergonya, perquè l'ha vist créixer i això és intolerable, és gairebé un incest. En Bernat i en Martí anaven a la mateixa classe quan eren petits, van créixer junts i ella, la Judit, els havia anat a buscar tots dos no poques vegades i se'ls havia endut a berenar, o a bàsquet o a música, que és el que feien tots dos plegats. I havia omplert moltes vegades en Martí de petons, i el nen n'estava encantat perquè a casa seva eren més aviat eixuts. I després, quan s'havien fet grans, els havia vist entrar a casa, ell i el seu fill, i passar-s'hi la tarda estudiant o planejant un cap de setmana

o el que fos. En Martí era com de la família. És com de la família, vaja.

I doncs, què va passar, es demana la Judit. La veritat és que li fa mal pensar en en Martí, però no pas per això de l'edat o perquè sigui com un altre fill. No, no és això. És perquè ell hi era.

Tot va començar el dia que en Bernat va haver de marxar disparat perquè tenia el temps just per pagar no sé quina matrícula, i, a la porta, havia cridat, mare, si ve en Martí, digues-li que tornaré d'aquí a una hora més o menys. I en Bernat se n'havia anat donant un cop de porta inconscient, d'aquells de gent jove que no miren i no pensen, i la Judit havia fet un bot. I no havien passat ni cinc minuts que ja tenia en Martí allà.

Ja feia dies que se'l mirava diferent, en Martí. Perquè després de tant agafar-li la mà per travessar un carrer quan era petit, a ell i a en Bernat, un nen a cada banda, després de tant haver-lo animat al bàsquet i a tantes altres coses, un bon dia s'hi havia fixat de manera diferent. En Martí s'havia deixat créixer els cabells i se'ls agafava amb una cua perquè no li molestessin. I duia ulleres. El dia que l'havia vist amb ulleres per primer cop, alguna cosa havia fet clic a dintre la Judit. Un clic que li havia bellugat les entranyes i alguna cosa més avall, alguna cosa que l'havia fet posar vermella.

La Judit sospira. Ara aviat li deu tocar a ella. Aquesta sala d'espera s'ha anat buidant. Només hi queden tres persones. El nen de les sandàlies ha marxat fa estona. La Judit aconsegueix respirar amb normalitat. De tant en tant se'n surt, i, durant uns minuts, sembla com si fos

abans. Abans del dia D, abans del moment en què li va semblar que deixava de respirar per sempre.

I, mentre ara respira amb una relativa normalitat, pot enviar el pensament a llocs i instants més amables, tot i que escandalosos. És veritat que pensar en en Martí li resulta dolorós, però el record d'aquell primer dia li suavitza els records. Martí. Quan la Judit li va obrir la porta, tota aquella acumulació de calors estranyes que no sabia d'on sortien s'havia apoderat del seu cos feia estona, no més d'imaginar que venia i que estarien sols. Perquè d'ençà d'uns mesos, d'ençà de les ulleres noves, la Judit havia començat a sentir-se bé o malament segons aquell noi de l'edat del seu fill fos més lluny o més a prop. I s'havia començat a arreglar més que de costum quan sabia que el xicot venia a casa, i s'havia depilat per ell, i s'havia pentinat per ell i s'havia posat la colònia de les grans ocasions per ell, que una vegada en Bernat va saltar, però mare, quina pudor, què t'has posat. I la Judit s'havia sentit les galtes enceses, de color vermell intens. Els nois joves tenen aquesta sinceritat que fa que no es tallin a l'hora de dir res. Però, oh, llavors s'havia obrat el miracle, perquè en Martí, també amb sinceritat, havia replicat, doncs a mi m'agrada. I havia somrigut una mica. La mirada que li va adreçar en Martí aquell dia, després de deixar anar això de la colònia, va ser d'aquelles mirades que no acabes de saber si la dicta la innocència o el desig. En Bernat, evidentment, havia murmurat alguna cosa de l'estil de teniu tots el nas atrofiat, i no res més.

No res més perquè durant uns mesos no havia passat res, però havia passat de tot. Hi havia alguna cosa que no

era palpable, però que impregnava l'aire tot al voltant de la Judit, la deixava completament fora de combat així que apareixia aquell noi de la cua i les ulleres que no desprenia olor de cap perfum, però sí una de ben característica que ho aglutinava tot. Olor de pluja, d'asfalt, de racons secrets. Olor de joventut, una joventut que ella no tenia. Tot i així, li era igual. Tot d'una, i després de tota una nit al costat de l'Eduard, que dormia com un soc, pensant que allò era un escàndol i que ho havia de frenar, havia deixat d'intentar aturar-ho perquè no se'n sortia. Què és el que ens porta a voler desesperadament allò que, per la raó que sigui, tenim prohibit. La Judit, amb més de cinquanta anys, es pensava que ja havia perdut tot l'interès per l'aventura, i llavors, oh sorpresa, es va adonar que no. I no només això, sinó que després de tota una vida sense aspiracions sexuals, tot d'una se li havia obert aquella porta que duia a un paradís del gaudi que per a ella era desconegut fins a aquell moment.

Amb l'Eduard s'havien descobert a poc a poc els cosos. Ell, de molt jove, havia tingut un embolic amb una altra noia. Però per a la Judit, ell era el primer. I l'últim, fins ara, fins fa uns mesos. Fins que en Martí es va posar ulleres.

L'Eduard també havia tingut una aventura amb algú altre en l'època del cansament amb la Judit. Havia estat, per a tots dos, com una mena de recés, una pausa en el que significaven l'un per a l'altre en tots els sentits. La Judit ho havia notat, però no tenia esma ni per posar-se gelosa. Havia vist el seu marit arreglar-se més del compte, somriure més del compte i menystenir-la més del

compte. I la Judit havia lligat caps, i havia callat. Fins que un dia havia vingut l'Eduard amb el cap cot a fer-li un hem de parlar. I li va dir, mirant cap a la finestra, que havia tingut una relació amb una altra dona però que ja s'havia acabat. No que s'hi havia ficat al llit o que s'hi havia embolicat. No, no, que hi havia tingut una relació, que és més oficial. I aquestes expressions són d'aquelles que queden per sempre gravades en la ment de qui es veu obligat a escoltar una història que no té ganes d'escoltar, fins al punt que, en un moment determinat, la Judit va dir prou. Hauria preferit que no l'hi expliqués, no en volia saber res. I l'Eduard, que estava a punt de dir qui era ella, se'n va empassar el nom. És que no vull saber-ho, va dir la Judit, no m'interessa. Ah, va fer l'Eduard completament tallat i fins i tot una mica empipat perquè tant com li havia costat engegar amb la confessió, ara resultava que no la podia acabar.

No cal dir que la relació entre ells dos, la Judit i l'Eduard, havia quedat tocada i ben tocada. Els va costar anys tornar-se a acostar l'un a l'altre en aquell llit de cent cinquanta centímetres, i també fora del llit. Durant aquell temps, la Judit sí que va plorar, però quan ell no la sentia. Ho feia al lavabo o quan estava sola. Al seu davant intentava tenir els ulls secs. I el veia a ell que no sabia com demanar perdó, com aconseguir que ella se'l tornés a mirar, que li tornés a fer cas. Perquè jo t'estimo a tu, Judit, li havia dit aquell dia de la confessió. I la Judit s'havia mossegat els llavis per no cridar. Després, s'havia imposat la llei del silenci. Un vent eixut havia glaçat qualsevol intent d'aproximació, d'explicació, de tot. I tots dos a callar. I au,

a viure, per ells, pels nens, per la família. Potser només perquè s'ha de viure. Fins que, al cap de molt, un dia, al llit, ell havia acostat una mà mig perduda cap a ella, una mà de mitjanit, una mà no gaire segura, no com sí que ho eren les mans d'abans de l'Eduard. I ella, després d'uns moments de pensar-s'ho, havia accedit a acostar-s'hi, i així havien reprès el que havia quedat interromput durant uns quants anys, entre una cosa i l'altra. Sense dir res, sense soroll. Només carícies, només gestos. Només sensació de tenir algú que comparteix el llit amb tu.

I la vida havia continuat. I ja eren l'un per a l'altre més o menys el que havien estat.

Però s'havien fet grans. La Judit havia començat una mena de festival interior de davallades emocionals i moltes altres coses que et passen quan ets dona i superes la ratlla dels cinquanta. I, a més, ara havia entrat en aquella fase en què comences a pensar que això s'acaba i que més val aprofitar-ho perquè només passa una vegada. I perquè no es podia deixar endur per la vida. Perquè havia de deixar passar volant els ocells llampants de l'estiu tropical de la maduresa.

I va ser en aquestes circumstàncies que va aparèixer en Martí, el nou Martí, en Martí com a home. I va ser quan van xocar aquesta sensació de relativitat, de tranquil·litat total, amb l'altra que fins feia uns mesos feia que la Judit es digués a ella mateixa que de cap manera es podia deixar endur per aquella rauxa que no sabia ben bé d'on li sortia però que existia, ai, i tant que existia, i era incontrolable. D'acord que en aquest món tot és relatiu, i tot allò que es diu, sí, però potser això d'embolicar-se amb

un noi que tenia vint-i-set anys menys que ella era fer-ne un gra massa.

Tot va anar més o menys bé, o diguem que tot va estar més o menys controlat i no va sortir del domini dels somnis, fins que va passar allò de les peres. Era un dia que en Martí dinava a casa. A l'hora de les postres, hi havia fruita, i en Martí va agafar una pera. En lloc de pelar-la amb el ganivet, hi va passar aigua i se la va començar a menjar a queixalades. Mentre ho feia, va mirar directament la Judit, i ella va sentir que se li encenia el foc que la consumia tot de cop, sense saber per què. Ella, que havia començat a pelar la pera, va deixar estar el ganivet i també va mossegar la pera i també el va mirar a ell directament. Primer, la Judit va creure que l'esguard del noi era innocent i casual, però aviat va adonar-se que no era ben bé així. En Martí la buscava, amb una pera a la boca i amb els ulls clavats en els d'ella. Fins que en Bernat se'n va adonar, ei, què feu vosaltres dos, feu una cursa de menjar peres o què. Llavors el castell eròtic es va desfer, i va venir la festa de fingir. És que en Martí corre molt, va dir la Judit, i he pensat que el podia guanyar. I el noi, sí, però per poc no ens ennueguem tots dos, eh, Judit. Tots van riure una mica, però, per a la Judit, aquell comentari tenia tot un altre sentit.

Durant uns dies, es va voler convèncer que la imaginació li estava jugant una mala passada. Però, a poc a poc, es va fixar que l'escena de la pera havia estat un punt de partida, o un punt d'inflexió, si més no, perquè va veure clar que en Martí també se la mirava de manera diferent. Com si ell també hagués descobert que tot allò

de ser la mare de l'amic, i a més una mare casada, i a més molt gran, només eren convencions i que, l'atracció que sentien l'un per l'altre, allò sí que era natural com la vida mateix.

I en aquell moment va ser quan la Judit es va adonar que allò no hi hauria qui ho aturés.

—Judit Pascual, ja pot passar!

La psicòloga acaba de treure el cap i la convida a entrar, amb un somriure d'aquells de marcar clotets. A la Judit li torna a pujar tot amunt, ara que havia aconseguit pensar en una altra cosa durant una estona, ara que dins el seu cap, per uns instants, era més important la història amb en Martí que tota la resta.

La psicòloga la fa passar i s'asseu en una banda d'una taula, mentre li ofereix a ella la cadira que hi ha a l'altra.

—Vostè dirà...

La Judit seu, es mira les mans, després aixeca els ulls. Intenta parlar però no li surt. No sap què dir, no sap com dir-ho. La psicòloga s'espera. La Judit la mira bé. Cabells marrons i una cara d'ulls foscos inexpressiva. Potser és el que els ensenyen a la facultat de psicologia, a ser inexpressius.

Ara s'aixecaria i marxaria. Com li explica a aquesta dona el que li passa. És impossible.

—És que no em surt —deixa anar finalment.

Llavors, la psicòloga sembla que s'anima:

—Vejam, hi ha coses que de vegades costen d'expressar i, de fet, per això existim els psicòlegs... És un tema de parella?

—No. Vull dir, sí... Sí i no.

—Hi està relacionat, ja ho veig...

—Sí, sí, però no és el que em preocupa.

—Però és l'inici de tot?

—Sssí...

—Doncs comencem per aquí, si ho vol...

La Judit esguarda la psicòloga amb desconfiança. Se li marquen i se li desmarquen els clotets. Sembla la santa innocència però, si és psicòloga, segur que d'innocent, res. I com li ha d'explicar que es va embolicar amb l'amic del seu fill. Com es fa, això. Com li pot explicar totes les escenes viscudes amb aquell noi que semblava que perdia el cap per una dona en etapa menopàusica. Deu ser molt patològic, això.

Va ser el dia que es van quedar sols per primer cop, aquell dia que en Bernat s'havia anat a matricular, el dia que ella va obrir la porta i es va trobar en Martí, allà plantat, amb la cua, amb les ulleres, amb la seva olor d'asfalt, i li va dir, no hi és, en Bernat, amb un to que volia dir, però jo sí que hi soc i aquí resulta que ens trobem tu i jo sols.

No hi va haver gaires preàmbuls. En Martí va entrar sense dir res i, quan anaven tots dos cap a la sala, ella se li va enganxar al darrere, i ell es va girar i ja hi van ser. Respiraven tots dos amb dificultat, els faltava l'alè. La Judit es va fixar que en Martí feia la mateixa cara que el dia de les pe-res. On era la innocència de l'amic del seu fill. L'havia perdut del tot. Cremaven tots dos. Com li ha d'explicar això, a la psicòloga. No pot desgranar-li aquell cúmulo de sensacions tan intenses, aquella emoció que ella no havia experimentat amb ningú, i ningú volia dir l'Eduard, que havia

estat fins llavors el seu únic amant. En Martí, amb un cos jove i potent, musculós i fibrat, l'havia duta en un tres i no res al paradís dels sentits, i, d'allà, a l'èxtasi, i ella que no es pensava mai que pogués anar tan ràpida amb aquestes coses, però és que ell anava de pressa, no com l'Eduard que era tan parsimoniós. I després de llepar-la pertot arreu, i després de permetre que ella també el llepés fins a l'extenuació, enmig de gemecs la va cavalcar i van arribar tots dos a un punt final increïble, en menys de dos minuts.

I llavors es van adonar que eren al passadís, mig estirats, que no estava previst que entrés ningú però no se sap mai, que s'havien donat uns quants cops amb les parets i amb el terra, i que allò era pitjor que un afer del lampista amb la mestressa de casa al damunt de la rentadora.

En Martí havia estat el primer a incorporar-se. Coi, Judit, no sé què hem fet, va dir tot recol·locant-se les ulleres. Unes ulleres de filet, completament diferents de les de la psicòloga, que són de pasta. Jo tampoc, va fer la Judit sense alterar-se gaire. Em sap greu, no sé què m'ha passat, va dir ell. A mi tampoc, va respondre ella. No d'allò, oi. Què vols dir. Que ha sigut un clau i fora. I prou, vull dir. I tant, va respondre ella, convençuda que tornaria a passar. Molt bé, va fer en Martí, hem de fregar i airejar abans no vingui en Bernat. Sí, va tornar-hi la Judit. I, mentre ell fregava, ella va demanar, escolta, no t'importa que jo tingui l'edat que tinc. I que tot em pengi, va afegir-hi amb el pensament. En Martí llavors va deixar un moment de fregar i la va mirar amb un somriure que va

desfer la Judit. Estàs molt bé, li va deixar anar. La Judit es va sentir feliç i va somriure. I, per dissimular, va apressar-lo, Valdrà més que passem tots dos per la dutxa. Ves-hi tu primer.

Va ser ell qui la va tornar a arraconar. La Judit ho estava esperant. Hi va haver uns dies en què en Martí no va tornar per casa, segur que encara estava pensant que allò no podia ser, però la Judit, gat vell en relacions humanes, sabia com funciona la ment quan intentem dominar-la en contra dels designis naturals o del destí o del que sigui. Natura mana, i és aquella que et crida quan menys t'ho esperes, aquella a qui no pots dir que no de cap de les maneres. I va esperar fins que els dimonis del pensament d'en Martí se'l van menjar i el noi va decidir tornar. Va ser un dia de joc de mirades, perquè hi havia en Bernat, fins que el seu fill va anar un moment al lavabo, i en Martí, sense perdre temps, va llançar-se damunt de la Judit, la va besar i, precipitadament, li va dir, et necessito, no saps com. La Judit se l'hauria menjat tot ell de bon grat, del cap fins als peus. Però en aquells instants no podia. Ja et diré alguna cosa, li va dir. I prou, no hi va haver temps de més.

La Judit va començar llavors una recerca d'hotels, un per a cada vegada que es trobaven, és clar, més o menys un cop cada quinze dies. Els pagava ella perquè en Martí estava econòmicament penjat.

—Tinc un embolic amb un home que no és el meu marit.

—Ah... El problema és que no sap com sortir-se'n?

—No, no és això...